

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Сyllabus освітнього компонента «ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ» підготовки бакалавра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: Пріма Р.М., професор, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Вітьок В. В.

Сyllabus освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти
протокол № 1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів: 90/3		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
		Лекції – 20 год
		Практичні (семінарські) – 26 год Лабораторні – Індивідуальні –
		Самостійна робота – 38 год
ІНДЗ: немає		Консультації – 6 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

ПІП Пріма Раїса Миколаївна

Науковий ступінь: **доктор педагогічних наук**

Вчене звання: **професор**

Посада: **завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти**

Контактна інформація: 066-700-83-44, primar@ukr.net, Prima.Raisa@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Освітній компонент (ОК 09) «Вступ до педагогічної професії» належить до переліку нормативних ОК, що пропонуються в рамках циклу загальної підготовки бакалаврів зі спеціальності 013 Початкова освіта на першому році навчання. Навчальний контент ОК визначає компетентності, яких повинен набути здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми Початкова освіта, алгоритму вивчення навчального матеріалу ОК, що забезпечує загальний та професійний розвиток бакалавра.

Освітній компонент «Вступ до педагогічної професії» ознайомлює здобувачів освіти із сучасною системою підготовки вчителя початкової школи; професійною діяльністю й особистістю вчителя початкової школи; системою освіти в Україні; підготовкою вчителя початкової школи у ЗВО; Професійним стандартом «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», освітньо-професійною програмою підготовки, навчальним планом зі спеціальності 013 Початкова освіта; педагогічною практикою в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи; самостійною роботою здобувачів вищої освіти в системі підготовки до педагогічної діяльності; загальноосвітнім навчальним закладом як місцем професійної діяльності майбутнього педагога; професійним самовихованням майбутнього вчителя початкової школи відповідно до ОПП підготовки фахівця, затвердженої Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки. Силабус ОК розроблений з урахуванням

інноваційного та особистісно орієнтованого підходів до підготовки майбутнього учителя початкової школи.

2. Пререквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набули здобувачі вищої освіти в процесі підготовки у закладах загальної середньої освіти.

Постреквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набудуть здобувачі освіти в ході засвоєння курсу стануть необхідною основою для вивчення таких ОК, як: «Теорія і методика виховання в початковій школі», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Фахові методики початкової освіти, успішного проходження навчальних і педагогічних практик та складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою вивчення ОК «Вступ до педагогічної професії» є орієнтування здобувачів вищої освіти щодо змісту педагогічної діяльності, її сутності та ролі в сучасному суспільстві, основних шляхів і методів набуття педагогічного досвіду, отримання ними уявлення про навчання та виховання особистості; опанування знаннями про систему освіти в нашій державі; розвиток практичних умінь, що забезпечують творчість та ініціативу в різних видах професійно-педагогічної діяльності.

Завдання ОК: допомогти здобувачам освіти адаптуватися до освітнього процесу у закладах вищої освіти, засвоїти зміст педагогічної діяльності, її суспільне значення, оволодіти основною педагогічною термінологією, поняттями, а також сприяти здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок, компетентностей для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

<p>Загальні компетентності(ЗК)</p>	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.</p>

	<p>СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p> <p>СК-13. Здатність набувати, розвивати вміння програмування та роботи у різних середовищах програмування, вміння обирати оптимальні мови програмування та програмні середовища для роботи з учнями початкових класів.</p> <p>СК-14. Здатність безпечно та ефективно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в процесі навчання, майбутній професійній діяльності, особистісному розвитку та життєвих ситуаціях.</p> <p>СК-15. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя.</p>
--	---

ПРН-01	Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПРН-02	Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПРН-08	Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПРН-09	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПРН-11	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПРН-12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПРН-16	Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.
ПРН-17	Використовувати відкриті електронні освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та удосконалювати власне е-портфоліо, створювати (за потреби) особисто або спільно з фахівцями нові електронні освітні ресурси, впорядковувати їх і надавати до них доступ учасникам освітнього процесу.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Самост. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогічної професії. Сучасна система підготовки вчителя початкової школи								
Тема 1. Професійна діяльність і особистість учителя початкової школи	8	2	2		4		РП, ЕБ, РНМД	УЮ – 1 б. УФО – 2 б.
Тема 2. Система освіти в Україні	10	2	4		4		РП, ДМ	УЮ – 2 б. УФО – 4 б.
Тема 3. Підготовка вчителя початкової школи у ЗВО	12	4	4		4		РП, Б	УЮ – 1 б. ПФО – 2 б. ЗД – 2 б. Т – 2 б.
Тема 4. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», ОПП, навчальний план зі спеціальності 013 Початкова освіта	14	4	2		6	2		УЮ – 1 б. УФО – 2 б.
Тема 5. Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи	12	2	4		4	2	РП, РНМД	УЮ – 2 б. УФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти в системі підготовки до педагогічної діяльності	10	2	2		6		РП, Б, ДС,	УЮ – 1 б. ЗД – 2 б.
Разом за змістовим модулем 1	66	16	18		28	4		28 б.
Змістовий модуль 2. Особливості професійної діяльності сучасного вчителя початкової школи								
Тема 7. Загальноосвітній навчальний заклад – місце професійної діяльності майбутнього педагога.	13	2	4		6	1	ЕБ, РНМД	УЮ – 2 б. УФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 8. Професійне самовиховання майбутнього вчителя початкової школи	11	2	4		4	1	РП, РНМД, ДС	УФО – 2 б. ПФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Разом за змістовим модулем 2	24	4	8		10	2		12 б.
Контрольна робота (КР)							Тести /60 б.	
Всього годин / Балів	90	20	26		38	6		100 б.

* Методи навчання

Традиційні

за джерелом знань

– словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПтБ – поточна, ПдБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПтІ – поточний, ПдІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

– наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

– практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВІР – вправи (РВІР – репродуктивні, ПВІР – продуктивні, КВІР – конструктивні, ТВІР – творчі), ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти

за характером пізнавальної діяльності студентів

ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, ТШ – ток-шоу, КМ – кейс-метод, ПР – проект, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, РЗБ – ромашка запитань Б. Блума, ДЩ – двосторонній щоденник, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

**** Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

**** Методи оцінювання:** УЮ/ПЮ – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МПВІР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

5. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Перелік питань	К-сть годин
1	Створити картотеку висловлювань, віршів, видатних педагогів про вчителя, користуючись друкованими електронними посібниками та інтернет-джерелами. Проаналізувати як змінювалися цілі педагогічної діяльності в різні історичні відрізки часу.	4
2	Ознайомитися із Законом України «Про загальну середню освіту», занотуйте завдання початкової освіти. Користуючись чинними документами (Закон України «Про освіту», «Національна доктрина розвитку освіти»), виписати основні структурні компоненти системи освіти України.	4
3	Визначити якими загальнонавчальними вміннями і навичками має володіти сучасний студент педагогічногоЗВО	4
4	Опрацювати Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», ОПП і навчальний план підготовки бакалавра зі спеціальності 013 Початкова освіта	6
5	Знайти в Інтернет-мережі інформацію про студентські педагогічні конференції, які проводитимуться в поточному навчальному році. Які проблеми виносяться для обговорення? Які вимоги до публікацій висуваються?	4
6	Скласти список джерел (10–12 позицій) до теми «Самостійна робота студентів у системі підготовки допедагогічної діяльності».	6

7	Скласти тезисний план праці В. О. Сухомлинського «Сто порад учителеві» (порада 1, 2). Написати лист майбутньому учневі. Провести серед однокласників мікродослідження на тему «Що я знаю про професію вчителя початкової школи?»	6
8	Виконати творчий проєкт «Яким я уявляю себе через 5 років» (у формі педагогічного есе, або у формі презентації, творчо оформити, проілюструвати). Презентувати декілька висловів, гасел, які могли би підвищити власну самооцінку (наприклад, «Я багато працюю, тому неодмінно досягну успіху», «У мене великий потенціал», «Я успішно склала сесію» тощо), розмістить їх над робочим столом.	4

IV. Політика оцінювання

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ тощо.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем освітнього компонента. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність, становить **100 балів**.

У Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки визначено правила, порядок та процедуру визнання результатів навчання. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 3 бали, у фаховому журналі – 5 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 1 від 29.08.2022).

При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, не може перевищувати 100.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти впродовж поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами; мінімальний відсоток унікальності – 60 %.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.

Політика щодо дефлайнів та перекладання

Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з підсумкового контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Питання до заліку: тестові завдання за темами, передбаченими структурою освітнього компонента.

Приклад тестових завдань:

- У чому полягає виховна функція педагогічної діяльності?
 - педагогічна діяльність сприяє оволодінню системою знань, умінь та навичок;
 - педагогічна діяльність сприяє формуванню системи ставлень, переконань, культури взаємовідносин у суспільстві;
 - педагогічна діяльність забезпечує умови для психічного та особистісного розвитку учнів.
- Яка функція педагогічної діяльності передбачає опанування інформацією про стан навчання, виховання і розвитку учнів?
 - розвивальна; б) діагностична; в) соціалізацій; г) управлінська.
- Дайте відповіді на питання.
 - Яка професія є найдавнішою в історії людського суспільства?
 - Як називається педагог, який працює в дитячому садку?
 - До якого типу належить педагогічна професія?
- Педагогічне покликання - це:
 - любов до дітей;
 - настанова на педагогічну діяльність і психологічна готовність до неї;
 - бажання керувати іншими людьми;
 - бажання організувати роботу в дитячому колективі.
- Інтелектуальні здібності вчителя виявляються у здатності:
 - засвоювати навчальний матеріал;
 - аналізувати навчальний матеріал;
 - організувати навчальну діяльність учнів;
 - належно подавати дітям матеріал із навчальних предметів
- У чому виявляється педагогічне новаторство вчителя?
 - в розробці нових ідей;
 - у здатності швидко вирішувати проблемні питання;
 - у розробці нових методичних систем;
 - у розробці нових педагогічних технологій.
- Які складники включає культура навчальної праці здобувачів освіти?
 - гігієну розумової праці;
 - гігієну тіла;
 - техніку розумової праці;
 - уміння планувати навчальну роботу.

VI. Шкала оцінювання

<i>Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка /заліку</i>
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бех І. Д. Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах. *Педагогіка толерантності*. 2001. № 3–4. С. 157–162.
2. Богданова А. Психологія організації творчого педагогічного процесу. *Завуч*. 2001. № 6. С. 6–9.
3. Бути вчителем : навч.-метод. посіб. з курсу «Вступ до спеціальності» / [Укл. : О. В. Більська]. Вінниця : ТД «Едельвейс и К», 2007. 296 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Академвидав, 2012. 618 с.
5. Вступ до спеціальності : навч.-метод. посіб. [для студ. пед. закл. освіти] / За ред. Н. І. Яковець. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. 89 с.
6. Галузинський В. М. Педагогіка : теорія та історія. К. : Вища школа, 1995. 236 с.
7. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 375 с.
8. Державна Національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). К. : Райдуга, 1994. 61 с.
9. Журавський В. С. Болонський процес : головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. К. : Політехніка, 2003. 200 с.
10. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти: технологічний підхід : монографія. Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2011. 343 с.
11. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підруч. [для студ. і викл. вищ. навч. закл.]. К. : Знання-Прес, 2003. 418 с.
12. Кучерявий О. Г. Педагогіка : особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2014. 440 с.
13. Мазоха Д. С. Педагогіка : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
14. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
15. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] [5- те вид., доп. і перероб.]. К. : Кондор, 2007. 656 с.
16. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Академвидав, 2012. 200 с.
17. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки. К. : Центр учб. л-ри, 2013.
18. Положення про організацію навчального процесу підготовки фахівців за кредитно-модульною системою / Розроб. : І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов, А. В. Губа, О. І. Гончаров, Т. П. Стаканкова, Л. П. Харченко. Харків : ХНУРЕ, 2004. 28 с.
19. Пріма Р. М. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи : стратегія змін. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. Миколаїв, 2019. С. 186–194.
20. Пріма Р. М., Вітюк В. В., Пріма Д. А. Професійна позиція майбутнього вчителя початкової школи : сучасні реалії у контексті вимог нової української школи. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 32. Т. 2. С. 208–212.
21. Про вищу освіту : Закон України // www.mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки України.
22. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості вчителя : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : ІСДОУ, 1994. 112 с.
23. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки. Київ : Академвидав, 2012.

24. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. [для студ вищ. навч. закл.][2-ге вид., випр., доп.]. К. : Академвидав, 2007. 560 с.
25. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. [для студ вищ. пед. закл.] [3-ге вид., випр., доп.]. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. 168 с.
26. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. [для студ вищ. навч. закл.]. К. : Либідь, 2002. 560 с.

Додаткова

1. Абрамян В. Ц. Театральна педагогіка : навч. посіб. [для студ вищ. навч. закл.]. К. : Лібра, 1996. 224 с.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України : історія, теорія : підруч. [для студ., аспір.]. К. : Либідь, 1998. 500 с.
3. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. [для студ. та викл. вищих навч. закл.]. К. : Форум, 2000. 270 с.
4. Болонський процес : цикли, ступені, кредити : монографія / Б. В. Клименко, Є. І. Сокол, Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ. Харків : НТУ «ХПІ», 2004.
5. Вища освіта : Болонський процес : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К. : Знання України, 2006. 440 с.
6. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посіб. [для слух. закл. підвищ. кваліф. системи вищої освіти]. К. : ВВП «КОМПАС», 1997. 64 с.
7. Винник В. 100 порад : як отримати задоволення від роботи і уникнути емоційного вигорання. К. : Літера ЛТД, 2010. 174 с.
8. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
9. Впровадження ЕКТС в українських університетах: методичні матеріали. Львів : Львівська політехніка, 2006. 56 с.
10. Гриньова В. Аксіологічний підхід до проблеми педагогічної культури майбутнього вчителя. *Шлях освіти*. 2002. № 6. С. 2–6.
11. Данилова Г. Акмеологічна модель педагога в ХХІ столітті. *Рідна школа*. 2003. № 6. С. 6–9.
12. Євтух М. Сучасні тенденції професійної підготовки вчителя. *Педагогічна газета*. 2002. № 8–9. С. 7.
13. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. [для вчит., аспір., студ. серед. і вищ. навч. закл.]. К. : АПН України, 1997. 302 с.
14. Коновальчук М. В. Програма та методичне забезпечення курсу «Вступ до спеціальності» для студентів спеціальності «Початкове навчання» / М. В. Коновальчук, Ю. М. Носко. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2011. 132 с.
15. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. [для студентів вищих навчальних закладів]. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2003. 136 с.
16. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. К. : Академвидав, 2010. 200 с.
17. Мороз О. Г. Підготовка майбутнього вчителя : зміст та організація : навч. посіб. К. : НПУ, 1997. 168 с.
18. Мостова І. М. Першокурснику : поради психолога : навч. посіб. К. : Тандем, 2000. 76 с.
19. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу : Досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка / За ред. В. В. Грубінка. Тернопіль : Вид-во ТИПУ, 2005. Ч. 3. 268 с.
20. Основи педагогічної творчості вчителя : Навчально-тематичний план і програма курсу для студентів педагогічних інститутів і університетів / Уклад.

- С. О. Сисоєва, В. І. Барко, І. В. Бушовський та ін.; заг. ред. С. О. Сисоєвої]. К. : КГПШ імені О. М. Горького, 1991. 43 с.
21. Отич О. М. Мистецтво у змісті професійної підготовки майбутнього педагога професійного навчання. Полтава : ІнтерГрафіка, 2005. 200 с.
 22. Педагогічна майстерність : хрестоматія: навч. посіб. [для студ. ВПНЗ] / За ред. І. А. Зязюна. К. : Вища школа, 2006. 606 с.
 23. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Освіта України : нормативно-правові документи. К. : Міленіум, 2001. 472 с.
 24. Пріма Р. М. Готовність майбутнього вчителя до самовдосконалення у процесі професійної підготовки. *Науковий вісник СНУ ім. Лесі Українки*. Серія : Педагогічні науки. 2018. № 2 (375). С.137-142.
 25. Пріма Р. М., Пріма Д. А. Реформування вищої освіти в Україні : тенденції та перспективи. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : РДВ ЦДПУ ім. В. В. Винниченка. Вип.190. 2020. С.34-38.
 26. Радченко Є. С. Формування іміджу педагога – вимога сучасності : [www.nbu.gov.ua /portal/soc_gum/ Prrog/2008_7_1.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Prrog/2008_7_1.pdf)
 27. Рейс Ф. Секрети успішного навчання : практичні поради для студентів. Львів : Свічадо, 2006. 256 с.
 28. Савченко О. Виховання розумної особистості, яка вмє самостійно вчитися. *Початкова школа*. 2007. № 8. С. 1–5.
 29. Савченко О. Я. Удосконалення психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів у контексті модернізації шкільної освіти. *Науковий вісник Миколаївського державного університету*. Педагогічні науки. Вип. 12. Т. 1. Миколаїв : МДУ, 2006. С. 22–37.
 30. Сисоєва С. О. Підготовка вчителя для формування творчої особистості : монографія. К. : Поліграфкнига, 1996. 405 с.
 31. Сметанський М. Соціально-педагогічні умови професійного становлення вчителя. *Рідна школа*. 1995. № 5. С. 26–28.
 32. Сухомлинський В. О. Сто порад вчителю. К. : Рад. школа, 1984. 254 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://teacher.at.ua>
2. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>–Офіц.сайт ВР України.
3. www.mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки України.
4. https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/
5. <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:vGJl-ZkIGyYJ:https://>
6. Кодекс академічної доброчесності. Сайт ВНУ імені Лесі Українки: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/